

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.- Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.- za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafjeva ulica šte. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

V obrambi Addis Abebe:

Abesinci zopet v ofenzivi

Abesinske čete so razstrelile ce ste, ki vodijo iz Desija v prestolnico ter napadajo sedaj prodirajoče Italijane iz svojih gorskih zavetišč

London, 23. aprila. A.A. Reuterjev urad poroča: Na ogadenski fronti so kril. armade generala Grazianija orela Sasabano na eni strani in Daga-Medo na drugi strani. Njihovo napredovanje v smeri proti Hararju in Džidžigi bo oviralo deževje, ki se je pričelo.

S severne fronte ni nobenih vestí. Po vesteh iz eritrejskega vira so italijanske sprednje straže že prišle na 80 km oddaljenosti od prestolnice na eni izmed cest, ki vodijo proti Addis Abebi iz Desija, te vesti pa demantirajo vesti iz abesinskega vira, po katerih so Abesinci sklenili, da bodo pogladi z dinamitom v zrak ceste na približno 150 km od Addis Abebe. Te ceste zaradi teh eksplozij ne obstoje več, razvale pa so jih še reke, ki so zaradi eksplozij izpremenile smer. Abesinci so razmestili prava gnezda s strojnimi in skalovju nad cesto, ki jih sedaj italijanski letalci bombardirajo. Pri tem obkrožajo z ognjem iz strojne celo manjše skupine abesinskih vojakov.

Dopisnik Reuterjevega urada poroča iz Addis Abebe, da je prihod prestolonaslednika pomiril prebivalstvo in se je panika polegla. Najboljši dokaz, da Italijani še niso tako blizu, je dejstvo da je odšel včeraj vlak za Džibuti po običajnem redu iz Addis Abebe. Na vlaku je bilo mnogo manj potnikov, kakor pa jih je bilo zadnje dni.

O poslednji zmagi Abesincev so se zvedele naslednje podrobnosti:

Italijanske čete so izvršile več napadov na goro Tarmi Jabir ob glavni cesti med Desijem in Addis Abebo, gardisti prestolonaslednika pa so jih odbili in jim prizadeli mnogo izgub. Ko je nastala noč, so se Abesinci kot mačke spuščali ob strminah po stezah, ki so se kozam nepristopne in izza hrbe napadli italijanske oddelke ter jih pogladi v beg. Italijani so ob tej priliki pustili na bojišču eno radiopostajo in veliko število pušk.

Italijanska letala so včeraj metala nad Ankobrom letake, ki so sporočila, da bo Ankober svobodno čez dva dni. Letaki pozivajo prebivalstvo pokrajine Gala, naj se ne unira Italijanom.

Iz Berbera poročajo, da ni tamkaj nič znanega o tem, da bi angleške državljane z letali prepeljali iz Addis Abebe v angleško Somalijo.

Abesinci ogrožajo Italijane v Desiju

London, 23. aprila. A.A. Reuterjev urad poroča iz Addis Abebe, da abesinske čete resno ogrožajo položaj italijanskih čet v Desiju.

Italijanska letala so znova bombardirala Magalo, glavno mesto province Bala.

Prošnja abesinske cesarice

Addis Abeba, 23. aprila. A.A. Abesinska cesarica je poslala preko tiska apel vsem narodnom sveta, posebno pa francoskem in angleškemu v katerem jih poziva, naj store vse, da rešijo Abesinijo. Cesarica izjavlja da bo do konca ostala med svojim narodom.

V svojem apelu opisuje vse trpljenje, ki ga je pretrpel abesinski narod zaradi italijanskega vpada. Zene, otroci, kmetije in bolnišnice so postale žrtev italijanskih letal in strupenih plinov. Cesarica apelira, da se naj da pomoč Abesiniji in da naj se končajo te muke. Mi smo vzdržali in bomo vzdržali do konca, pravi tudi potrebna nam je pomoč, da se lahko zoperstavimo strahotnemu iztrebljanju našega naroda. Zaupam v DN in upam, da se bo z izvajanjem sankcij nudila pomoč moji domovini. Mi imamo pravico, da to zahtevamo kot žrtev napada.

Italijanski proglas

Gondar, 23. aprila. r. Italijanski poveljstvo je izdalo na prebivalstvo v Gondarju. Dembei in Begmederju proglas, v katerem ga poziva, naj se zopet v miru posveti svojim trgovskim poslom in poljedelstvu, ker bo njihovo delo odslej pod varstvom italijanske vojske. Obenem se pozivajo vsi, ki so se borili proti Italiji, naj se brez strahu vrnejo v svoje domove, ker bo Italija vsakemu, ki se bo takoj vrnil k svojem delu, oprostila vse. Samo oni ki bodo nadaljevali svoje sovražnosti proti Italiji, bodo strogo kaznovani.

Abesinska vlada o Grazianijevih operacijah

Addis Abeba, 23. aprila. o. Vlada je demantirala poročilo maršala Badoglia, da so Grazianijeve čete na južni fronti prodrlje 120 km daleč v notranjost Abesinije. Na južni fronti vlada sedaj slabo vreme in so operacije motorizirane vojske skoraj nemogoče. Puščavsko ozemlje je prepojeno z vodo in ponekod tako preplavljeno, da s tanki ni

mogoče nikamor priti. Prav tako so Abesinci še vedno gospodarji v Malgamu v pokrajini Bali.

Džibuti, 23. aprila. o. Novinarji so prejeli informacije iz Addis Abebe, da so nekatere vesti, po katerih je abesinska vlada že zapustila prestolnico. Vlada je sklenila ostati v Addis Abebi iz notranje-političnih razlogov. Neguš je med tem koncentriral svojo vojsko v zapadni Abesiniji in je sklenil nadaljevati borbo.

Panika v Addis Abebi

Abesinska Narodna banka se seli v Džibuti

London, 23. aprila. tr. Posebni poročevalci Reuterjevega urada poročajo, da vlada v napol zapuščenih abesinskih prestolnic in v vseh krajih južnozapadno od Addis Abebe silna panika in strah pred prihodom Italijanov. Širijo se najbolj gorostasne vesti, ki vedo celo povedati, da so Italijani prodrli že v bližino mesta. Državni uradi so že pred tremi dnevi zapustili prestolnico in vzeli s seboj vse važnejše državne arhive. Odhod državnih uradov je bil signal za splošni beg iz Addis Abebe. Pred abesinsko Narodno banko stoji cele procesije ljudi, ki hočejo dvigniti svoj denar in svoje vrednosti, deponirane pri banki. Banka se bo jutri preselila v Džibuti ter je danes objavila, da bo jutri ustavila

vsa izplačila. Ljudje prihajajo z odevami in čakajo ves dan in vso noč, da pridejo na vrsto. Svoje zaklade nameravajo zašiti v odeje in jih na varnih mestih pokopati, da bi jih kdaj pozneje zopet izkopali. Italijani sedaj zaradi slabih cest polagoma, a stalno napredujejo v smeri od Desija proti Addis Abebi. Ponoči je čuti v prestolnici zelo oddaljeno regljanje strojne in zamolke grmenje topov. Ni pa verjetno, da bi bili Italijani že tako blizu. Najbrže gre za spopade med regularnimi četami in razbojniškimi tolpmi, ki se pojavljajo v vedno večjem številu v evakuiranih pokrajinah, želeč izropati vse, kar se da, da bi našli Italijani le prazna nogorišča.

Upor v španski vojski?

Številne aretacije oficirjev — Napetost neprestano narašča

Pariz, 23. aprila. tr. Po vesteh iz Madrida se boji španska vlada upora v vojski. V zvezi s tem je vlada imela zadnje dni dolgotrajna posvetovanja ter je izdala zelo stroge varnostne ukrepe. V posebnem proglasu na vojsko razglasi vlada, da bodo vsi pripadniki vojske brez razlike čina in položaja, ki bi se vmešavali v politiko, najstrožje kaznovani. V teku včerajšnjega dne je bilo mnogo subalternih oficirjev o'ustavljenih s svojih položajev. Tudi odpusti, kazni in upokojitve policijskih in žandarmerijskih oficirjev so na dnevnem redu. V Madridu so včeraj odkrili tajno zborovanje španskih fašistov, ki se ga je udeležilo tudi večje število mlaj-

ših oficirjev. Vsi udeleženci tega zborovanja so bili aretirani in prepeljeni v sodne zapore, ki so že prenapolnjeni s političnimi jetniki. V Almarohasu so včeraj aretirali tudi 21 redovnikov. Aretacije fašistov se nadaljujejo. Posebno stroge ukrepe je izdal guverner Ovie-da. Tam so zaprli skoro vsa duhovnike. V Moreidi so zaprli nad 100 ljudi, v Sevilji med drugimi tudi bivšega župana. Kljub ukrepom vlade pa je notranji politični položaj v Španiji skrajno napet. Levičarji in desničarji nestrpno čakajo na ugodno priliko, da obračunajo s svojimi nasprotniki. Vsak trenutek lahko nastane v Španiji nova krvava revolucija.

Angleško posredovanje v Berlinu

Angleški poslanik bo izročil posebno vprašalno polo v zvezi s Hitlerjevimi predlogi

London, 23. aprila. r. Kakor poroča diplomatski poročevalci Reuterjevega urada, se bo besedilo angleške vprašalne pole, ki je določena za nemško vlado, sestavila šele po seji angleške vlade 29. aprila. O obliki, tonu in vsebini vprašalne pole se ni nobene odločitve. Najbrže bo Eden stavil svoja vprašanja rajši na način, ki

bi omogočil izgled na konstruktivni rezultat, nega da bi dal neploden opis zgodovine nemške spomenice. Edino vprašanje, ki se more z gotovostjo predvideti, bo, ali se bodo predlagani dvostranski ne-napadališki pakti podredili kolektivni akciji DN.

Japonsko-nemške zveze ni!

Japonci odločno demantirajo

Tokio, 23. aprila. r. Zunanje ministrstvo je sporočilo novinarjem, da so lažne in neutemeljene vesti o neki zvezi ali celo tajnem vojaškem paktu med Japonsko in Nemčijo. Pač pa so odnosi med obema državama zelo prijateljski.

Kar se pa tiče japonskih odnosov na pram ameriškim Zedinjenim državam, so postali zelo napeti, ker so pričele Zedinje-

ne države v zadnjem času z vso naglico množiti svoje vojno brodoge. Japonska ima velike interese na Tihem oceanu in ne more ostati pasivna napram takemu oboroževanju na drugi strani oceana. Zato bo posiljena, da zaradi ravnotežja sil odredi gradnjo večjega števila novih vojnih ladij.

Nemški poslanik v Kairu izgini

Na izletu v puščavo se je izgubil in ga doslej še niso našli

Kairo, 23. aprila. o. Kakor znano, je nemškega poslanika v Egiptu, ki se je pred dnevi udeležil neklih avtomobilskih tekem, pešeni vihar bržkone zasul nekeje v puščavi in doslej za njim še zmerom ni nikake sledi. Vest o tragični usodi nemškega diplomata je izzvala v egipt. skih diplomatskih krogih veliko razburjenje. Angleška in egipt. letala ter mo-

torizirani oddelki vojaštva iščejo Störerja že nekaj dni zama. Doslej niso mogli najti niti najmanjšega sledu, čeprav je še med potjo opazilo njegov avto precejšnje število ljudi. Oblasti so uvedle preiskavo tudi pri Beduinih na robu puščave, da bi dognale, če Störer morda ni postal žrtev roparskega napada.

Anketa

o podpiranju nezaposlenih

Udeležujejo se je člani centrale borz dela iz vse države

Ljubljana, 23. aprila. Včeraj so se zbrali v Ljubljani člani centrale Borz dela iz vse države, da razpravljajo na anketi o novi naredbi o podpiranju nezaposlenih, ki je stopila v veljavo 15. decembra. Naredba nima zakonite osnove in z njo ne soglašajo zastopniki delodajalcev kakor tudi ne delojemalcev. Včeraj sta imeli obe skupini delodajalska in delojemalska posebej seji ter sta razpravljali o stališču, ki ga naj zavzemata danes na anketi.

Anketa se je pričela danes ob 9. Predseduje ji predsednik centrale Borz dela, dr. Krmpotič, načelnik ministrstva za socialno politiko. Najprej so prečitali zapisnik včerajšnje seje, nakar so podali izjave zastopniki za delodajalce ravatelj Krejci in za delojemalce L. Jakomin; anketi prisostvujejo predsednik, tajnik in člani naše Delavske zbornice kot eksperti.

Vsi zastopniki so ostro kritizirali novo naredbo. Tajnik Devaske zbornice Urtnik, ki je izdelal že podrobno razpravo o tem vprašanju za kongres Delavskih zbornic, je podal povsem objektivno stališče delavske skupine, naglašajoč da nova naredba ne ureja pravično podeljevanje podpor, zlasti kar se tiče sezonskih delavcev. Delavci, ki so zaposleni samo nekaj mesecev na leto in ki so podpora najbolj potrebni, ne prejmejo nobenih podpor, prejmejo jih pa delavci, ki so zaposleni skoraj vse leto. Zastopnik Delavske skupine iz Beograda Čurčić je predlagal, da se naredba ukine, da se povišajo prispevki za podpiranje brez-

poselnih na račun fonda prihrankov in apeliral je na predsednika ter ministrstvo za socialno politiko, naj bi se zvišale državne subvencije. Jakomin je predlagal, naj se uvede za vse delavce in nameščence obvezno zavarovanje za primer nezaposlenosti, bednostni fond se naj ukine in v višini sedanjih prispevkov zanj se naj zviša v vsej državi prispevek za Borze dela. Enak del, kolikor prispevajo delavci in delodajalci, naj prispeva borzam dela iz rednega proračuna tudi država. Občine naj sprejmejo 1% davek od svojih proračunskih izdatkov za podpiranje nezaposlenih, ki ga naj krijejo z davkom na luksuzne predmete. Nad poslovanjem podjetij in njihovo rentabilnostjo naj se uvede javna kontrola in podjetja, ki racionalizirajo obrate s tehničnimi pripomočki ter zaradi tega reducirajo delavce, naj prispevajo posebne prispevke za reducirane delavce. Nova naredba o podpiranju nezaposlenih naj se razveljavi. Z drugo naredbo naj se po predlogih interesentov poenostavi administracijsko poslovanje borz dela.

Govorilo je še več zastopnikov obeh skupin in skoraj iz vseh krajev, med njimi tudi zastopnik Delavske skupine iz Zagreba Flajšer, ki je predlagal, naj se vprašanje podpiranja nezaposlenih uredi predvsem z javnimi deli, ki pa naj bodo resna javna dela in ne navadna občinska dela, to je takšna dela, ki imajo v resnici socialni značaj in ki lahko pozitivno gospodarstvo n. pr. regulacija rek, zidanje delavskih hiš itd. Anketa bo končana popoldne.

Alarmno stanje v Atenah

Komunisti pripravljajo nemir

Atene, 23. aprila. tr. Glede na skorajšnji sestanek grškega parlamenta je bilo danes v grški prestolnici proglašeno alarmno ali tako zvano malo obsedno stanje. Policija je namreč izvedela, da nameravajo komunisti ob sestanku parlamenta prirediti velike demonstracije po atenskih ulicah, da bi na ta način protestirali proti

metodam v grški notranji politiki. Demonstracije so sicer prepovedane, toda oblasti se boje, da bodo komunisti skušali izzvati nemire in izgrede. Zaradi tega je bilo proglašeno alarmno stanje. Tudi v parlamentu samem je položaj zelo nejasen. Razmerje med vlado večino in opozicijo je docela negotovo in presenečenja niso izključena.

Vprašanje preleta Sueškega prekopa

Rim, 23. aprila. A.A. Znano je, da je italijansko-abesinska vojna načela vprašanje svobodnega prehoda parnikov skozi Sueški prekop. Ni pa še načeto vprašanje preleta prekopa z vojaškimi in civilnimi letali. »La Vita dell'Aria« pravi, da po mednarodnem pravu pojem teritorija ne obsega samo zemeljske površine ali morja, ki jo obdaja, temveč tudi zrak nad to zemljo. Suverene pravice in servitute se nanašajo prav tako na atmosfero. Konvencija, sklenjena v Carigradu leta 1888, ki je določila statut Sueškega prekopa, določa, da so vode prekopa pod suverenostjo Egipta. Izvrševanje suverenih pravic v tem pogledu je po omenjeni s priznanjem absolutne in popolne svobode prehoda za vse trgovske in vojne ladje tako v miru kakor v vojni. Letalski promet ni ome-

njen iz enostavnega razloga, ker letal v tisti dobi še ni bilo. A tudi konvencija novejšega datuma, namreč lozanska, ki se nanaša na Dardanelsko ožino, določa, da je svoboda prehoda skozi morsko ožino razširjena tudi na letala, in sicer v pasu, oddaljenem 5 km od vsakega morskega obrežja ožine.

»La Vita dell'Aria« sklepa po analogiji, da bi se svoboda letalskega prometa imela izvajati prav tako tudi pri Sueškem prekopu. V primeru, če bi se italijanska vojaška ali civilna letala na vožnji v vzhodno Afriko pojavila nad Sueškim prekopom bi zato morebitni protest ne bil utemeljen. Prelet bi bil upravičen na temelju mednarodnega prava in na osnovi načela, sankcioniranega z lokarnsko mirovno pogodbo.

Paul Boncour poroča vladi

Pariz, 23. aprila. v. Minister Paul-Boncour, ki se je v torek vrnil iz Zeneve, je včeraj poročal ministrskemu predsedniku Sarrautu in zunanjemu ministru Flandinu o zadnjih ženevskih dogodkih. Politični krogi priznavajo, da je bilo stališče Boncourja v Zenevi edino mogoče. Njegovo stališče kritizirajo samo socialisti. Podpredsednik socialistične radikalne stranke Kayser pravi, da se tudi po francoskih volitvah ne more pričakovati nobena izprememba v francoskem stališču glede sankcij. Za časa diplomatskega premirja, ki bo trajalo do 11. maja, t. j. do prihodnjega zasedanja sveta DN, bo imela francoska vlada opravila s temi tremi vprašanji: 1. francosko-angleško zblizanje; 2. vprašanje Porenja; 3. poizkusi za olajšanje likvidacije italijansko-abesinskega konflikta.

Dalje menijo, da se bo po ženevskih razgovorih Edena in Boncourja na podlagi francoskih mirovnih predlogov in angleškega posredovalnega predloga, ki se pripravljajo, razvila izmenjava misli med Parizom in Londonom, čije središče bo ideja reforme DN. Eden in Boncour sta si edina v tem, da mora DN priti v položaj, da bo moglo takoj pričeti odločilno akcijo proti morebitnemu napadalcu. Angleška vlada ima namen, da poleg zopetnega vstopa Nemčije v DN omogoči sodelovanje ženevske institucije z Zedinjenimi državami in z Japonsko.

Francoski protest v Berlinu

Pariz, 23. aprila. r. Francoska vlada je izdala protest pri berlinski vladi zaradi

vmešavanja nemške radijske postaje v Saarbrückenu v francoske notranje zadeve. Postaja zadnje čase propagira alžaske avtonomije in poroča o bedi delavstva v Alžaciji.

Azana kandidira za predsednika

Madrid, 23. aprila. r. Ministrski predsednik Azana je sprejel ponudbo levičarjev, da nastopi kot njihov edini kandidat pri volitvah za predsednika republike.

Skupni grško-francoski manevri

Atene, 23. aprila. tr. Mornariško ministrstvo službeno objavlja, da se bodo proti koncu tega meseca pričeli veliki manevri francoske vojne mornarice v Jonskem in Egejskem morju. Velik del grške vojne mornarice in vse vojno letalstvo bo sodelovalo pri teh manevrih francoske mornarice.

Borzna poročila

INOZEMSKÉ BORZE

Curij, 23. aprila. Beograd 7.—, Pariz 20.2175, London 15.1475, New York 307.—, Bruselj 51.875, Milan 24.15, Madrid 41.00, Amsterdam 208.20, Berlin 123.35, Dunaj 56.40, Praga 12.68, Varšava 52.75, Bukarešta 250.

Zahteve tekstilnega delavstva

Osnutek kolektivne pogodbe, ki naj bi jo podpisala organizacija tekstilnih podjetnikov in delavsko zastopstvo

Ljubljana, 23. aprila.

Za uređitev delovnih in mezdnih razmer v tekstilni industriji je Centralni tarifni odbor inštal osnutek kolektivne pogodbe, ki bi jo naj podpisala organizacija tekstilnih podjetnikov in strokovne organizacije tekstilnega delavstva. V osnutku so seveda izražene maksimalne zahteve delavstva in pogodba najbrž ne bo sprejeta v tej obliki. Javnost pa nedvomno zanima, kakšne so zahteve delavstva in bo tudi vedela pravilno oceniti, če so upravičene.

Po pogodbi bi trajal delovni čas 8 ur. Znano je, da so nekateri tekstilni obrati doslej obratovali čez ta čas. Po osnutku bi delovni čas ne smel znašati več kakor 48 ur na teden, nadur bi pa smelo biti največ 144 na leto za posameznika.

Akordne mezdne morajo biti urejene tako, da bo znanal povprečni akordni zaslužek 15% več od urne mezd za pripadajočo kategorijo. Ako se ugotovi, da so akordne postavke že višje od urnega zaslužka, ostanejo nespremenjene. Urne mezd se gibljejo za mojstre od 18 do 9 Din, za pomošne kvalificiranega podmojstra bi naj znašale po 8,50, za pomošneke z nad 10 let službe 8, navzdol po kategoriji do 7 Din. Te mezd veljajo za profesionaliste. Za priučen delavce v predlanih se pa gibljejo tako: predelavce 6,75, pomošnik z nad 15 let službe, predilec na 2 selfaktorjih 6,50 Din (kar je najvišja mezd za pomošnika), vse druge mezd so pa nižje ter je najnižja mezd 2 Din za vajenca do 3 let službe. Najnižja mezd za pomošnika profesionalista znaša 4 Din na uro. Najnižja mezd za delavko v predlanih je določena na 2,65 Din, in sicer za predilko na droših. V tkalnicah bi se naj gibale urne mezd za priučen delavce od 6 do 3,25 Din, za pomošne delavce in delavke v barvarnah pa od 3,25 do 2,25 Din. Nekvalificirani delavci bi naj dobili premije v skladu 2,50 Din od tone, pri lomljenju hal 5 Din dnevno, in prav tako po 5 Din v mešalnici, raztrgalnici, čistilnici in kardah. Podrobnost glede določevanja mezd, ki ni

so navedene v pogodbi, bi se določale po posameznih podjetjih, a ne v nobenem primeru pod tarifo. Mezd se izplačujejo v gotovini na 14 dni predurjem pa v prvem tednu do višine opravljenega dela.

Če nastane po uvedbi večstavnega sistema pomanjkanje dela v tkalnici, se naj izvede redukcija z uvedbo eno — ali do triseststavnega sistema, ali se pa reducira delovni čas. Če bi takšni ukrepi ne zadostovali, se podjetje dogovori z obratnimi zaupniki, kateri delavci pridejo v poštev za redukcijo. Prav tako je potreben sporazum za sprejemanje delavcev. Delavstvo si sme za svojo uporabo nabavljati pri podjetju blago in premog po tovarniški režijski ceni (odnosno nabavi) in proti odplačevanju v obrokih. Družinski rednik dobi enkrat na leto 10 m blaga; ako želi, po produkcijski ceni in proti gotovini, ostali delavci pa po 6 m. — Veljavne so samo kazni, ki jih določa od oblasti in Delavske zbornice potrjen delovni red. Globe se smejo uporabljati le pa zboljšanje delavskih socialnih razmer in se stekajo v poseben sklad, ki ga upravlja delavski zaupniki pod nadzorstvom podjetja. — Plačani dopusti pripadajo delavstvu po dveh letih službe 2 dni na leto, za vsako nadaljnje leto pa dan več, do največ 8 dni na leto. — Za reševanje sporov glede odškodnin za pokvarjeno blago se lahko osnujejo v obratnih razsodiščih, ki jih tvorijo starejši delavskih zaupnikov, zastopnik podjetja in nevtralni predsednik. To razsodišče lahko sklene, da delavce, ki je izdelal blago, kupi pokvarjeno blago.

Tarifna komisija sestoji iz inspektorja dela in dveh zastopnikov imenovanih od obeh pogodbencev. En zastopnik je stalen po enega pa imenujejo podjetje in delavski zaupniki podjetja. V sporu udeležena. Komisija si izdela sama poslovnik. Predsednik komisije je inspektor dela.

Pogodba stopi v veljavo, čim je obojestransko podpisana. Odpovedljiva je ob koncu vsakega četrtega dneva podpisna na mesec dni, in sicer samo pisмено.

Norveška zveza je spregovorila

Norvežani zahtevajo od JZSS zadoščenje za postopanje z norveškimi skakači v Planici

Ljubljana, 23. aprila.

V norveškem listu »Tidens Tegn« ob- javlja norveška smučarska zveza oficilen odgovor na izjavo generalnega tajnika JZSS g. Jose Gorce o letošnjih skakalnih tekmah v Planici, odnosno na članek na- šega novinarja Pakacija v norveških li- stih, ki smo ga v izveščju priobčili tudi v našem listu. Končno je torej spregovo- rila tudi norveška smučarska zveza. Čuj- mo, kaj pravi. Njen odgovor se glasi:

»Norveška smučarska zveza ni prejela nobenega vabila JZSS, naj pošlje svoje tekmovalce na tekmo na veliki skakalnici v Planici. Nasprotno, prejela je povabila na sodelovanje na mednarodne tekme na srednji skakalnici (kritična točka 60—70 m) v bližini velike skakalnice. Odgovorili smo, da nima smisla pošiljati norveške skakače, da smo pa pripravljeno dovoliti start že prijavljenim norveškim skaka- čem, ki so se takrat mudili v srednji Ev- ropi. Norveška je namreč imela skozi več let amaterje trenerje v Jugoslaviji in oni so na razne način pomagali jugoslovnski zvezi, med drugim tudi pri zgraditvi ska- kalnice.

Prišlo se je je pet skakačev in ti so dobili dovoljenje, toda pod izrecnim po- gojem, da ne smejo skakati na veliki ska- kalnici niti na tekmi, niti na treningu. Ta pogoj je bil sporen tako JZSS kakor tudi skakačem se pred njihovim odhodom v Planico. Vendar se je pa vztrajalo na tem, da norveški tekmovalci pridejo, kar so po opetovanih telefonskih pogovorih tudi storili.

Prireditelji pa niso storili ničesar, da bi obvestili občinstvo, da inozemski ska- kači nimajo dovoljenja skakati na veliki skakalnici. Nasprotno, pokazalo se je, da se je celo delala reklama s sodelovanjem norveških skakačev na tekmah na naj- večji skakalnici na svetu in sicer kljub temu, da je FIS-a prepovedala tekme na tej skakalnici.

Zato nikakor ni prav, da jemlje ured- nik Pakaci prireditelje v zaščito. V ne- kem poročilu naši zvezi piše norveški vodja Siegmund Ruud med drugim: »Ta- koj po prihodu smo pa spoznali, da pri- rediteljem ni bilo mnogo do tega, da bi spravili 70metrsko skakalnico v red. In ko je nastopilo toplejše vreme, so opustili delo na tej skakalnici, ki leži malo nižje in je bila bolj izpostavljena soncu. Dobili smo vtis, da bi morala biti 70 metrska skakalnica res trnek na katerega bi se ujeti norveški skakači. Prireditelji so go- tovo računali s tem, da je glavno, da so skakači v Planici, ker se bo vse drugo že kako uredilo, čeprav v zadnjem hipu. V začetku smo tudi mi mislili, da je po- ložaj neugoden in hoteli smo pomagati prirediteljem. Če smo že bili v Planici, smo hoteli tudi sodelovati na tekmah.

V soboto zjutraj smo vprašali telefonič- no norveško zvezo, ali bi nam vendarle mogla dovoliti start na veliki skakalnici, če bi prireditelji jamčili, da bo doskokišče

omejeno in da maksimalna dolžina skoka torej ne bo znašala nad 80 m. Opazili smo, da so prireditelji ves čas skušali prikriti javnosti, da nimamo startnega dovoljenja in da je naše sodelovanje skoraj izključno. Opozorili smo jih zato na nevarnost, pretečo tako prestižu norveške zveze kakor samih norveških skakačev, če bi občinstvo šele v zadnjem hipu zvedelo, da ne moremo startati. Prireditelji so se pa bali, da bi ta vest zmanjšala zanimanje občinstva in zato so o pravem položaju še nadalje molčali.

Sigmund Ruud opisuje potem pogajanja z nekim predstavnikom JZSS, da bi dobili norveški skakači jamstvo, da bo njihovo sodelovanje na tekmi v skladu z omejitvi- jo dovoljenja Norveške zveze. Med drugim so zahtevali Norvežani, da se potom zvo- nika objavi občinstvu in tisku, da je norveška zveza dala startno dovoljenje, toda pod pogojem, da skoki ne bodo presegali 80 m in da se objavijo tudi razlogi tega stališča norveške zveze. Norveška zveza piše o tem doslovno:

»Da so bili norveški skakači po vsesko- zi nepravilni rekordi tekmi v nedeljo po- poldne izpostavljeni demonstracijami z življenjem in obmetavanjem s kepami, so krivi edino in izključno prireditelji. Siegmund Ruud je obvestil o tem norveško zve- zo takole: »Krivde za ta mučni incident nikakor ne smemo valiti samo na občinstvo, temveč povečini na prireditelje, ki so ves čas molčali o startni prepovedi naše zveze in o razlogih te prepovedi in so se nasprotno neprestano celo reklamirali s sodelovanjem Norvežanov, čeprav se po- novnih brzojavah in telefonskih pogovorih vedeli, kakšno stališče je zavzela norveška zveza v tej stvari.«

Norveška smučarska zveza se je za to obrnila na JZSS, naj ji da zadoščenje, naj torej obžaluje način postopanja z norveški- mi skakači. Kar se pa tiče nekakšne žalit- ve norveške zastave, je stvar ta, da pri sami skakalnici niso sneli norveške zasta- ve, temveč je nekaj pijanih ljudi snelo pa so jih v bližini mučile s funkcijonarji razgnali in potem je prišla zastava pod stražo zopet na svoje mesto.

Kakor znano, je norveška zveza poslala točna navodila svojim članicam, ki imajo velike skakalnice, da se mora doskokišče omejit tako, da skoki ne bodo presegali 80 m, torej v skladu z novimi uredbami, ki jih je sprejela tako norveška zveza kakor tudi mednarodna smučarska zveza. Da je bilo torej prej, predno so bile te odredbe sprejete, v nekaterih primerih doseženih nekaj skokov nad 90 m na norveških ska- kalnicah; naravno ne more biti opravičilo za prireditelje tekme v Planici.

Vidimo torej, da vprašanje planiške ska- kalnice in letošnjih skakalnih tekem v Pla- nici še vedno ni spravljeno s sveta. Dolž- nost JZSS je, da to stvar do dna razčisti in da zaščiti ugled našega zimskega spor- ta, kar je koncem koncev vprašanje presti- ja naše države.

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-...

PRIDE
Rusko sovjetski velefilm

ZLATO JEZERO

Največja pustolovščina naših dni — Iskalci zlata, ljubezen in boj v divjem gorovju Altaja.

Jutri premiera monumental-
nega velefilma po romanu
JULES VERNE-A
Nad 10.000 sodelujočih! Naj-
lepši film zadnjih desetih let!
Velenapeto in pretresljivo!

JUTRI PREMIERA V KINU UNIONU!
Mihajlo Strogov -
Carski sel

ADOLF WOHLBRÜCK
v naslovni vlogi
Maria Andergast, Hilde
Hildebrandt, Theo Lingén,
Kurt Vesperman
Vstopnice rezervirajte v
predprodaji!

Lucia di Lammermoor

Operna novost je dosegla po zaslugi odličnih kreacij
Zupevčeve, Gostiča in Betetta izredno močan uspeh

Ljubljana, 23. aprila.

Od šostakoviča in R. Straussa do Gaetana Donizettijeva »Lucie« je skok nad 100 let nazaj. Zakaj dne 26. septembra 1836 je bil njen slavni kirst v Neaplju. V Ljubljani pa smo imeli premiero 22. januarja 1907.

Še vedno je »Lucia« mlada in sveža ter navdušuje poslušalce po vsem svetu. Kakor prvič pred devetindvajsetimi leti je tudi snovi prav izredno navdušila ljubljansko občinstvo. Saj ima menda »Lucia« pri nas srečo, da jo gledamo že drugič v izvrstni predstavi in s solisti v glavnih partijah, ki jih pojdejo radi poslušati še in še. Prvič s Skalofo, zdaj z Zupevčevom, pa z Rezunovim in zdaj z Gostičem, z Oufrednikom in Jankom, Bukšekom in J. Rusom... A z Betetom kot Normanom takrat in še dandanes! In ti si edini še tukaj ostal, o, tiček iz trume vesele!...

Tako smo lahko snoči z radostjo obujali ob stari, a vedno mladi operi stare, vedno tople spomine, in višji banksi uradnik nam je z ginstenostjo pripovedoval, kako je kot petošolec trikrat zapored poslušal prvo ljubljansko »Lucio«, ki mu je ostala nepo- zabno ljuba doslej. Snočnji močni in veliki uspeh pa obeta, da bo zopet več takih entuziasmov, ki vzbujuje razkošnih melodij, čudovitih arij koloraturke, tenorja, bas in baritonov, teh duetov, tercetov, sekstetov in vseh oblik v čistem slogu klasične opere bogato glasbeno umetnost.

Donizetti, sodočnik Rossinija in Bellinija in predhodnik, a vidni vzornik mlaj- šega Verdieja, je eden glavnih ustvariteljev in nosilcev italijanske operne tradicije, ki so ji ostali zvesti komponisti toplega juga vsaj v bistvu prav doslej. Čvetofča, bujna melodika, lahkosta, kakor iz ljudske popevke privlači ariznost, ki daje kar zapored vedno iznova priliko, da se z njo blesteče odlikujejo zastopniki »bel cantae«.

Saj včas vsemu ljudje vztrajajo v svoji ljubezni do te melodike, te ariznosti in bel cantae. Tudi naši! Tako je storiła naša opera prav, da je po sodobnih in moder- nih delih uvrstila v repertoar zopet »Lu- cio«. Sprejeta je bila z ovacijami glavnim solistom, zlasti Zupevčevu, Gostiču in Be- tetu, s nenehim aplavzom in s šopki in venci ter z vrelim navdušenjem že med dejanji in po vseh dejanjih, z navdušenjem, ki je vidno privlelo iz srca in bo ostalo zvesto. Tako se lahko nadajamo cele vrste repiz.

Opero je orkestralno in pevski odlično našel in tudi v vsakem pogledu skraj-

no skrbno izrežiral g. operni ravnatelj g. M. Polič, scenograf ing. arh. g. E. Franz je poskrbel in deloma nanovo ustvaril prav lepe dekoracije, garderobari pa so oblekli soliste, zbora in komparze tako okusno, da smo tudi v tem pogledu dočela zadovoljni.

S prav posebnim zadovoljstvom smo po- slušali našo izvrstno Gilgo, go. Zvonimiro Zupevčevu v veliki in naporni, iz vedne ko- loraturni naslovni partiji. Bila je sijajna; že v prvem dejanju (2. sliki) je pozela za svojo veliko umetnost specialen dolgo- trajen aplavz, v drugem dejanju je prizor z b-ritim v pevske in igralskem občru po- dajala odlično, a prizore ob podpis za- ročne pogodbe z močno, prečuteno drama- tičnostjo; višek pa je dosegla v prizoru blaznenja. Njena kolosalna, sila težke, a tudi hvalnega kolorirana arija je bila se- veda vrhunec, dosežen s čudovito pevsko tehniko, iskrenim, močno učinkovitim pet- jem in pa z lepo, vseskoj dočela ustrezljivo igro.

G. Gostič je imel prav posebno srečen večer s sirom Edgardon; pevski svež in zmogovit, igralski živahen in močno dra- matičen, se je odlikoval že v nastopni sceni 2. slike, a se povzpelo do nenavadne sile v zarocnem prizoru, ki ga je podajal vse- stranski odlično še posebej kot igralca, a polno je zadovoljeval, dasi utrujen, tudi v zaključni sceni na pokopališču, zlasti s srnitno arijo. Zunanje-zelo simpatičen, to- pel, čustven, močan v svetu, je s svojo temperamentalno igro užigal poslušalce do prav prirščnih priznanj na odru in po de- janjih.

Plemenitega Rajmunda je podajal g. Be- tetto kajpak zopet s priročno noblesnostjo in prirščnostjo v svetu in v gledno inte- ligenčno razgibani igri, g. Franz je bil krepak tekme lord Artur, zmogovit v šes- terospevu in zadovoljiv tudi v svoji, vedno boljji igri; g. Janko je žel za lorda Hen- rika, jekleno trdo osebnost, poseben aplavz že v 1. sliki, g. J. Rus je z Normanom v vsakem pogledu postavil živo osebnost, a g. Spanova je bila prijetna Aliza.

Zboru gre za živahno naravno igranje, kakor si ga želimo vselej, to pot posebno priznanje, takisto baletu, ki je v sceni bla- zenja prav inteligentno sodeloval. Orke- ster je bil seveda odlično vigran, in srebrni venci, ki ga je prejel dirigent, g. Polič, je pač veljal tudi njemu. Tako lahko vsem solistom, zboru, orkestru, na čelu pa Po- liču k velikemu uspehu »Lucie« prav iskre- no čestita

nastjo postavil vse te boje, dvome, stiske in upore v duše verskih legionarjev, pa- trov jezuitov samih, s čimer zadobi vse delo še prav posebno tehtnost in pomemb- nost. Svetovne gledališke kritike štejejo to dramo med največje umetniške uspehe najnovejše gledališke literature. Režijo ima Ciril Debevec. Premiera bo v soboto 25. t. m. zvečer za red A.

OPERA

Četrtek 23.: Katarina Izmašljova, Red Četrtek.

Petek 24.: Zaprt.

Sobota 25.: Trubadur Gostuje Mario St. memo, Red B.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 23. aprila, Katoličani: Vojteh, Dobrica, Adalbert.

DANASNE PREDPITVE

Kino Matice: Skrivnosti varieteta

Kino Ideal: Petrografske bele noči

Kino Sloga: Mala mamica

Kino Union: Caricim gardist

Kino Siska: Pripovedke iz Wienerwala

PREZURNI IZKAZNE

Danes: Mr. Sušnik, Marjini trg 5, Ku- rait, Gospodarska cesta 10, Bohinec ded. Cesta 29, oktobra 31.

Senzacionalna areta- cija v Ljubljani

Ljubljana, 23. aprila.

Prednočnim je policijski agent v Flo- rijanski ulici ustavil mladega elegantnega mladeniča, ki je bil v družbi lahkoživ in katerega je malo popreje opazoval, ko je kar na debelo razmetaval denar in si prav- kar tudi hotel najeti avtomobila, da bi se z dekletki odpravil na izlet. Ze popreje je dal ljubljanskim avtomobilistom več dni prav dobro zaslužiti.

Agent ga je pripeljal na policijo, kjer je mladenič dejal, da se piše Matija Stehli, star 25 let, bivši brivski pomočnik, zdaj pa zastopnik veletrgovke Moor iz Sida. Po- vedal je da nakupuje in prodaja za trdiko pšenico, koruzo in razne žitarice in zelo čudno se mu je zdelo, čemu ga vlačijo na policijo. Prav nedolžno je zavijal oči in hitel zatirjati, da lahko zapravlja denar, češ da je njegov, ker dovolj zasluži. A prav tedaj je prispel na policijo tudi njegov šef g. Moor, ki je povedal, da ga že več dni išče, ker jo je pobrisal. Povedal je pa še druge zanimive stvari. Stehli je že pol leta res nakupoval pšenico in koruzo in jo tudi prodal, pošiljal redno nekaj na- plačil trditi, večji delež si je pa pridržal. Znal je tako spretno manipulirati, da mu dolgo niso prišli na sled, a naposled so mu postala tla prevročja in iz Vojvodine jo je popihal v Ljubljano, kjer je upal, da bo nekaj časa na varnem. Pri pregledu njego- vega poslovanja so ugotovili, da je trdika oškodovana najmanj za 400.000 Din.

Pri podjetnem nakupovalcu in posredo- valcu so našli le 33.000 Din, vse drugo je šlo najbrž po vodi.

Tragična smrt

Ljubljana, 23. aprila.

V ljubljanski bolnici je danes ponoči podlegel strašnim opetkinam 60letni Jakob Belec iz škofje Loke. V noči od nedelje na ponedeljek je mož doma vstal in hotel s police sneti kozarec, da bi pil vodo, ker ga je močno žejalo. Pri tem je zvrnil ste- klenico bencina, ki je padla na toplo peč in se razbila. Bencin se je hipoma vnel in Belec se je znašel v obsevu ognja. Vsega opečenega so takoj prepeljali v bol- nico, kjer so se zdravniki zelo zavzeli zanj in mu lajšali gorje, kolikor je bilo v njihovi moči, a življenja mu niso mogli rešiti. Pokojni Belec je bil samec in že delj časa brez posla.

Iz Metlike

— Sokolsko društvo v Metliki vzpored v soboto in nedeljo 25. in 26. t. m. obakrat v šolski gledališki dvorani ob 8. uri zve- čer predstavi dramo »Golgota«.

— Licitacija poštnih voženj. V soboto 25. t. m. bo v prostorih sreskega načelstva v Metliki licitacija poštnih voženj od po- šte Metlika do kolodvoru oziroma obratno in to dvakrat dnevno. Zmanjševalna draž- ba prične ob 11. uri.

— Občina razglašja: Opozarjajo se vsi lastniki vozov, da morajo biti vsi vozovi opremljeni z imenom, primkom in bivali- ščem lastnika. Vsak voz mora imeti na levi strani 30 cm dolgo in 18 cm široko desčico z omenjenimi podatki.

Radionrogram

Petek, 24. aprila

11: Šolska ura: Običajni narodne šege v Prieklju (Marjan Tratar). — 12: Pisano polje (plošče). — 12:45: Vremenska napo- ved, poročila. — 13: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13:15: Reprodukci- on koncert na vrhskih orglah. — 14: Vre- mensko poročilo, borzni tečaj. — 18: Zve- rška ura: Domača lekarna (ga. Anica Le- vee). — 18:20: Veneški narodni (plošče); Gregore: Vesela gajna (pevel s spremlje- rad. ork.). — 18:40: O razlastitvi in zasli- nih polih (g. Valentin Bidovec sodnik). — 19: Napoved časa, vremenska napoved, ob- java sporeda, poročila, obvestila. — 19:30: Nac. ura: O južni Srbiji in Južnosrbijancih (Sveva Uzunović). — 20: Prenos koncerta iz Zagreba: 1.) Zagrebški kvartet; 2.) Kva- vinski koncert Sonje Gurevič; 3.) Zagreb- ški kvartet. — 22: Napoved časa, vreme- ska napoved, poročila, objava sporeda. — 22:30: Angleške plošče.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek 23.: Družinski oče. Izven. Cene od 10 Din navzdol.

Petek 24.: Zaprt.

Sobota 25.: Prva legija. Premiera. Red A.

★

»Prva legija«, trodejska drama ame- riškega pisatelja E. Laverya nam v na- petih, vsebinsko skrajno zgoščenih slikah prikazuje gigantsko borbo vere na eni strani ter znanosti in skepticizma na dru- gi strani, dokler nad vsemi dvomi, ra- zumnimi ugovori in duševnimi upori ob veličastnem čudežu ozdravljenja ne zma- ga božja moč in vera. Najzanimivejša pri- tem delu je, da je avtor z modrostno zre- lostjo in z najpreprostejšo človečnostjo, pa tudi s skrajno, umetniško odkritostjo,

DNEVNE VESTI

— **Petletnica smrti generala Hadžića.** Danes je minilo pet let, odkar je umrl armijski general Stevan Hadžić, ki je bil tudi trikrat vojni minister, dalje načelnik generalnega štaba in prvi kraljev adjutant.

— **Nov grob.** Ugledno družino g. Franca Možeta, trgovca na Dvoru pri Žužemberku, je zadel hud in nepopravljiv udarec. V Leonišču je v četrtek rano v jutru nenadoma preminula gđ. Ana Možeta, najstarejša hčerka g. Možeta, kot žrtve težke živčne bolezni. Bočehala je razmeroma kratko dobo, tako, da ni mogel nihče niti slutiti, kako blizu je katastrofa, saj je pokojnica šele zadnji čas tožila o neznoznem glavobolu. Kljub temu se ni odtegnila delu v gospodinjstvu in v trgovini, kjer je bila očetu prvovrstna pomoč. Ko pa silnih bolečin ni mogla več prenašati, je iskala pomoči v Ljubljani. Vendar je bila bolezen na žalost tako nazadovala, da vsa zdravniška umetnost ni mogla zavreti tragičnega izida. S težko prizadeto družino g. Možeta sočustvujejo številni znanci in prijatelji, ki jih je pokojnica imela širom Dolenjske in to tem bolj, ker bi bil g. Možeta sam pred kratkim kmalu postal žrtev smrtne nesreče, iz katere se je rešil le po srečnem naključju in od nje se ni popolnoma okrevaj. Hudo prizadeti rodnihi naše iskreno sožalje, mladi pokojnici pa lep in tople spomin.

— **Pojaki v Dubrovniku.** Včeraj zjutraj je priplul v dubrovniško pristanišče prvi moderni turistični prekomorski parnik pod poljsko zastavo »Bathorye«, ki je pripeljal 628 potnikov, večinoma Poljakov. Parnik je na veliki turneji, potem bo pa vozil na redni program med Gdinjo in New Yorkom. Izletniki so si včeraj ogledali Dubrovnik in okolice, popoldne se pa odpeljejo naprej.

— **Zborovanje čebelarjev.** V nedeljo je bila v Slavonskem Brodu letna skupščina Zveze čebelarjev in združenj v njej državi. Poročila društvenih funkcionarjev so bila v celoti sprejeta, potem so pa sledile volitve. Po volitvah so čebelarji obravnavali tekoča vprašanja zlasti vprašanje čebelarstva, ki čaka že pet let, da pride pred Narodno skupščino. Govorilo se je tudi o prihodnjem čebelarstvem kongresu in razstavi, ki bo v Sofiji in ki ga udeležijo tudi naši čebelarji.

— **Okrevališče poštinskih uradnikov.** V nedeljo bo otvorjeno v Kaštel Lukšiču pri Splitu prvo okrevališče poštinskih uradnikov.

— **Streška družina v St. Vidu nad Ljubljano.** Je zaključila večbo v sobnem streljanju, katere so v tekočem letu izredno dobro uspele. Člani so se izvežbali v zelo dobre strelce in bodo lahko konkurirali z drugimi družinami. Dne 26. t. m. prične družina z ostrim streljanjem na svojem strelišču v Stanežah. Vabijo se tudi nečlani k udeleževanju v tem viteškem sportu, a izletniki na Sv. Katarino se opozarjajo, naj upoštevajo svarilne znake.

— **Dela dobe.** Borza dela v Ljubljani sprejme takoj kuharice, 3 natakarice, 2 blaginčarke, plačilnega natakarja, 4 natakarje, 2 točilce, kovača, krojača in tapetnika.

— **Sodobna gospodinja** je naslov VI. gospodinjstvo-gospodarski razstavi Zveze gospodinjstev na spomladanskem velesejmu v paviljonu K, ki bo pokazal v vsej prireditvi gospodinjstvo kot zariše in središče ne samo rodbinskega, ampak tudi javnega življenja. Vsak dan se bo v programu prikazal del gospodinjstva življenja, videli bomo ženo kot delavko v poklicu, kako se kreta v tujstvem prometu, v sportu; gospodinjstvo, ki z dobro postrežbo privablja tuje, mlado dekletko, ki doruča domačemu krovu in usmerja prve korake v svet. Naša mladina in naši najmlajši bodo deležni posebne pozornosti.

K vsem točkam programa bo podal g. nadrežiser profesor šest kratka predavanja in morda bo tudi kaj pikrih, grenkih zrnov resnice vmes za gospodinj in še marsikoga drugega. Vsekar pa podrobneje načrta ni še objavljati, da si ga predčasno ne prisvoji kdo tretji.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno, nestanovitno vreme, dež v presledkih. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Skopju in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu in Beo-

gradu 18, v Mariboru in Splitu 17, v Ljubljani 16,3, v Sarajevu 16, v Skopju 13, v Rogaški Slatini 12. Davi je kazal barometer v Ljubljani 749,5, temperatura je znašala 8,4.

— **S kolom po glavi.** Davi so prepeljali v bolnico težko poškodovanega 27letnega Jerneja Učercja iz Homca, ki ga je nekdo s kolom udaril po glavi in mu prebil lo. banjo. Ponoči je moral v bolnico tudi 27letni ključavničar Jakov L. iz Ljubljane, ki si je na cesti z britvijo prerezal žile na levici.

— **Truplo 120 dni v Dravi.** Na božični dan je skočil v Dravo pri Varaždinu študent Vekoslav Pucko. Nekaj časa se je boril z valovi, potem je pa utonil. Dolgo so zaman iskali njegovo truplo, v torek ga je pa Sava naplavila pri vasi Šemov. Truplo je sicer ležalo celih 120 dni v vodi, pa je še zelo dobro ohranjeno.

PRVI VELIKI NAŠ ZVOČNI FILM V SRBOHRVAŠČINI!
Film naše sovinčne Dalmacije, našega morja in naših ljudi!

A ŽIVLJENJE

TEČE DALJE...

Premiera v KINU SLOGI v soboto!

ITA RINA

H. Struma in Zvonimir Rogoz

Vstopnice za to premiero si nabavite v predprodaji, ker bo na val na blagajno ogromen!

— **Strašna smrt delavca v zeniškem rudniku.** V torek zvečer se je pripetila v zeniškem rudniku težka nesreča. Rudar Ivo Bilic se je spuščal s tovariši v 145 m globok rov in hotel je očistiti v njem okno. Med delom je pa prišel na kraj, kjer se spušta dvigalo. Najbrž je preslišal signal in dvigalo ga je stlačilo, da je bil takoj mrtev.

— **V Parizu aretirani Sovence?** Pariška policija je aretirala tihotapca, ki trdi, da se piše Ivan Kos. Pri njem so našli 42 kg opija. Baje je aretiranec član velike mednarodne tolpe, ki se peča s tihotapstvom opija. Mož je imel pri sebi tri potne liste, tretji mu je bil izdan v Zagrebu na ime Ivana Kosa. Preiskava bo šele dognala, kako se v resnici piše in od kod je doma.

KINO SLOGA, tel. 27-30

Ob 16., 19.15 in 21.15 uri veseloigra

MALA MAMICA

Frančiška Gaal v gl. vl.

Iz Ljubljane

— **Ij Marmontov trg** — zastlen. Pred leti je nastal na koncu Marmontove ulice (na Mirju) prostran trg, kjer so bili dotlej lepi travniki, ki segajo se zdaj do Marmontove ulice. Trg je že povsem obzidan, a trg sam na sebi je še gmajna, delno nasut travnik med vilami, last tovarnarja Goloba. Zdaj pobirajo na njem vrtno zemljo, ki jo odvažajo v bližino na parcelo, kjer bo sezidana vila. Baje bo trg že letos nasut, kar bi bilo res zelo potrebno, če iz higienskih razlogov. Zada je pač velika skušnjava za odlaganje smeti, ki trohne, kar zavohati že od daleč. Z ureditvijo to seveda nekaj stroškov, kar pa je ne sme ovirati še nekaj let.

— **Ij Na živilskem trgu** ni posebnih sprememb, vendar je pa čedalje več letošnjega sočivja, ki ga uvažamo iz južnih krajev, zlasti graha, ki ga zdaj dobivamo že iz Splita. Grah se je zaradi tega nekoliko pocenil, najcenejši je po 8 Din kg, najlepši pa po 12 Din. Pocenil se je tudi novi krompir na 8 Din kg. Prejšnji teden je bil še po 10 Din. Kmalu bo prav tako pocenil kakor stari. Vendar je še starega krompirja zelo mnogo, kar se je poznalo včeraj zlasti na trgu na Sv. Petra nasipu, kjer prodajajo krompir na debelo. Zaradi lepega vremena so pripeljali kmetje še tem več krompirja, kakor bi ga sicer. Zaradi neprestanega deževja je zemlja zelo premočena in kmetje, ki so že posadili krompir, tožijo, da jim gnije v zemlji ter

da ga bodo morali zopet saditi. Zato še mnogi vedno kupujejo semenški krompir, ki je v splošnem po 0,9 do 1 Din za kg. Zanimivo je, da na Sv. Petra nasipu ni tržnega stražnika, čeprav je skoraj vsak tržni dan zasedeno vse nabrežje s kmečimi vozovi. Na tem trgu zato ni pravega reda, ker uvrščajo kmetje sami vozove kakor jim pač kaže. Velik nedostatek, ki smo ga že grajali, je tudi, da je na Sv. Petra nasipu navadno vprav neznanstvo. Včeraj je bilo takšno, da bi mešča, ni skoraj izgubili čevlje v njem. Nabrežje je tako blatno od tedaj, ko so ga pokvarili z blatom, ki so ga izvažali iz Ljubljane. Tedaj so natrosili po vsem nabrežju na debelo blata, ceste pa niso temeljito posuli z gramozom, kar je bilo nedvomno potrebno. Ker prave ceste prav za prav ni, se voda ne more odtekat in so po vsem nabrežju velike luže. Cesta je zato baš »idealna« za živilski trg.

— **Ij Celi potoki blata** na desnem nabrežju Ljubljane. Odkar vozijo iz Ljub-

ljane zemljo po nabrežju, je še tem večje blato na Grudnovem in Cankarjevem nabrežju. Tu in tam se blato celo cedi v potokih, da je promet zelo oviran. Paradokso je, da je to blato nedotakljivo, čeprav na drugi strani ljudje v njem tojejo. Ko bi ga vsaj postregali, bi jim clovek štel to v največjo zaslugu ter bi niti nihče ne zahteval, da ceste še posipajo. Tako blatne ceste seveda ovirajo tudi splošno vozni promet ter bi se morali ozirati vsaj na voznike, če se ne ozirajo na pešce. Torej ponižno prosimo!

22-21 KINO UNION 22-21

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 nepreklicno poslednjič

Caričin gardist

z berlinskimi tenorjem

Marcelom Wittrischem

v glavni vlogi.

Pri današnjih predstavah brezplačna delitev škatlice UNION ČOKOLADE!

— **Ij Evidenca umobolnih in duševno z. ostalih.** Na podlagi dopisa ministrstva socialne politike in narodnega zdravja ter na podlagi naročila kraljevske banke uprave dravske banovine mora mestno po. glavarstvo sestaviti seznam vseh umobolnih in duševno z. ostalih oseb, stanujočih na področju mesta Ljubljane. Mestno po. glavarstvo vabi tako starše kakor tudi varuhe omenjenih oseb, da v izogib kazenskih posledic prijavijo na mestnem fizikatu med uradnimi urami v času od 26. aprila do 2. maja 1936, imena teh z vse. mi drugimi potrebnimi podatki (občina, srez, banovina, ime in priimek, leto rojstva, vera; stan, število eventualnih otrok, poklic, koliko let je bolan, ali je bil v umobolnici, ali je miren, ali je sposoben za delo, ali je telesno zdrav, ali so v sorodstvu alkoholiki, čudaki, duševno bolni in kdo od teh je v umobolnici).

— **Ij Po šmarnicah** je zadisalo po naših gozdovih letos že zgodaj, saj so jih prid. ne nabiralkne prinesle tudi že na trg. Šopke šmarnic so prinesle včeraj prvič na trg največ iz Ise, dalje iz Zasavja, pa tudi iz Šmarne gore. Večinoma pa šmarnice še niso razcvete. Nekatere prodajalke so prinesle šmarnice v mesto celo s koreninami.

— **Ij Še ena prošnja gledališki upravi!** K notici z dne 20. t. m. »Vljudna prošnja gledališki upravi« pripominjamo nekateri drugi abonenti reda »Četrtek« še sledeče: V zadnjem času smo imeli že dvakrat predstavo v petek namesto v četrtek. Cenjeni

Elitni kino Matica — Tel. 21-24

Danes ob 4., 7¼ in 9¼ uri
senzacija nad senzacijo. Film kakršnega Ljubljana še ni videla

SKRIVNOSTI VARIETEJA

Zakulisne igre, intrige ljubezni in kriminal za kulisami londonskega
varieteja. REZERVIRAJTE VSTOPNICE.

gledališki upravi bi moralo biti pač znano, da plačujemo le zato 10 odstotni dodatek ker smo si z a. onmajem določili gotov dan v tednu izključno za gledališče in ni nam vse eno, če se za nas določena predstava enostavno odloži na kak drug dan, ki je gotovim abonentom že določen za druga pota, kakor n. pr. za telovadbo, seje itd. Opereta, ki vprizorjena v petek, bi se gotovo lahko uprizorila tudi v četrtek, če ta dan ni bilo mogoče uprizoriti že napovedane »Katarine Izmaelove« radi obolevnosti nekaterih gl. igralcev. Nič bi se ne hudovali na upravo gledališča v takih primerih če bi se naš red ne imenoval »stalni četrtek«. Prosimo gledališko upravo, da za prihodnje leto opusti 100stotni dodatek in nudi predstave ob določenih dnevih tistim, ki se bodo pač prvi ogledali potem ne bo več »stalni red četrtek« tako stilen.

— **Ij Celo z gobami** smo letos v zgodnji pomladi že založili na našem trgu. S Kureška in Golega prinašajo ženske že nekaj dni lepe mavrohe, ki jih nudijo po dva dinarja venček in če ne gre drugače, tudi ceneje. Ljubitelji gob pridno segajo po njih in jih ženske razmeroma hitro prodajo.

— **Predavanje o lepotah Bosne, Hercegovine, Srbije in Dalmacije.** Jutri zvečer ob 20. uri bo predaval g. direktor Vladimir Pintar o krasotah Bosne, Hercegovine, Srbije in Dalmacije v verandi hotela Union. Kraje, katere bo opisal in pokazal v lepih skopičnih slikah bo Jugoslovanski touring klub obiskal z avtobusom. Vabljeni vsi, vstop prost. Jugoslovanski Touring klub podružnica Ljubljana.

— **Ij Jutra v Tivoliju** postajajo kakor hitro nastopa lepše vreme, prav prijetna in živahna. Že zarana, ko je v mestu še megla, hite v Tivolij in višje v gozd šte. vilni izprehajalci, da se naučijo svežega zraka. Klopri so zasedene navadno že zjutraj, čeprav je še precej hladno. Bolj do veljave prihajajo klopri seveda v poznejših urah, ko se zrak že segreje.

— **Zanimivo predavanje o Abesiniji** in Abesincih bo v petek 24. t. m. ob 20. v Frigovskem domu v Gregorčičevi ulici. Predaval bo, kakor smo že poročali, o življenju, običajih in svojih doživljajih v Abesiniji dr. Jordan Sirokov, ki je od leta 1929. do 1933. živel in deloval na abesinskem dvoru kot cesarjev zdravnik in imel tako priložnost temeljito spoznati Abesinijo in njene prebivalce. Predavanje bodo pojasnjevale slike, ki jih je večinoma sam napravil. Vstopnina je zelo nizka: sedeži prvih 20 vrst 5 Din, ostali sedeži 4 Din, stojišča 3 Din, za dijakne in vojaške pa 2 Din.

— **Ij Prekrasne nove preproge** so pri. spele stalni razstavi spitske kr. banovinske poslovnice, Františkanska 4.

Zvočni kino IDEAL

Danes ob 19.15 zvečer

VELIKA PREMIERA VELEFILMA

„Dezertar“

V glavni vlogi:

LORETTA YOUNG, VIKTOR JORY

— **Ij Premiera prvega velikega jugosloven skega zvočnega filma z Ito Rino in Zvonimirjem Rogozom** v kinu Slogi. Po skoro dveletnem intenzivnem delu je končno dogotovljen naš prvi veliki domači zvočni film »A življenje teče dalje«, ki predstavlja usodo enega onih mnogih, ki so bili med vojno proglašeni za padle, ki so se pa nato nepričakovano vrnili na svoj dom, kateri že ni bil več njihov. V glavnih vlogah tega lepega filma s srbohrvaškim dialogom vidimo našo Ito Rino in člana ljubljanske drame Zvonimira Rogoza. Uprava kina Sloga, ki prinaša ta film v premieri v soboto, opozarja že danes, da naj si vstopnice za premiero vsakdo pravočasno oskrbi v predprodaji, ker bo na val na blagajno v soboto velik.

— **Ij Ga, Wanek Josipina** je darovala mesto venca na grob pokojnega gosp. Grlica Josipa Din 200.— za mestne reveže. Iskrena hvala.

— **Ij Filozofsko društvo** v Ljubljani bo imelo v soboto dne 25. aprila t. l. ob 18. uri v mineraloškem inštitutu na univerzi svoje šesto predavanje. Predaval bo vseuč. prof. g. dr. Andrej Gosar o temi »Socialno vprašanje in svetovni nazor«. Predavatelj bo pokazal, kakšen vpliv ima svetovni nazor na našo zamišl o družbi in nje. ni ureditvi vobče ter posebej še, kakšen je njegov pomen za reševanje modernega socialnega vprašanja. K zanimivemu predavanju so vabljeni, vsi ki se zanimajo. Vstop prost!

Iz Celja

— **c Ljubljanska drama** bo v torek 28. t. m. spet gostovala v Celju in uprizorila ob 20. v Mestnem gledališču Laveryjevo dramo »Prva legija«, katere premiera bo v soboto v Ljubljani. Snov je povzela iz življenja v jezuitskem kolegiju. Režira g. Ciril Debevec. Zasedba je odlična. Pred. stava je za abonma. Nesabonenti dobijo vstopnice v predprodaji v trafiki g. Fraj. leta na Dečkovem trgu.

— **c Glasbena Matica** v Celju bo priredila v četrtek 7. maja ob 20. v Mestnem gledališču koncert komornega glasbe, na katerem bo matični godalni kvartet izvaljal izbrane skladbe iz svetovne kvartetne literature.

— **c V celjski bolnici** je umrla v torek 91letna občinska reva Marija Šosterjeva iz Celja. V sredo pa 32letna dninarjeva žena Marija Butolonova iz Rogatec.

— **c Delovni trg.** Pri ekspozituri javne borze dela v Celju se je od 11. do 20. t. m. na novo prijavilo 68 brezposelnih, delo je bilo ponujeno za 11 oseb posredovanja so bila izvršena 3, odpotovalo je 12, od. padlo 137 oseb. Dne 20. t. m. je ostalo v evidenci 593 brezposelnih (533 moških in 60 žensk) nasproti 677 (620 moških in 57 žensk) dne 10. t. m. Delo dobijo: 3 kro. jači, 3 delavci, 2 hlapci, 2 hotelarji in 1 privaten kuhar ter po 2 natakarici, sobarici in služkinji.

— **c Nesreča pri delu.** V ponedeljek je padel 20letni sin dninarice Anton Pertin. Nač od Sv. Jakoba pri St. Jurju od Južni železnici pri delu s svinjaka na žago in se hudo porezal po desni roki. Zdravi se v celjski bolnici.

— **c Nesreča ne počiva.** Te dni je padlo 23letnemu kleparskemu pomočniku Mihailu Jagru v Celju pri delu nakovalo na desno nogo in jo hudo poškodovalo. Ko je 17letni posestnikov sin Srečko Aristovnik iz Skal pri Veljnu v ponedeljek razkladal smrekova debla z voza, je padlo težko deblo nanj in mu zlomilo desno nogo. V Ločah pri Poljčarjah si je 29letna dninarjeva žena Zofija Tumpeljeva doma pri padcu zlomila desno ključnico. Ponorečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

— **c Umrla sta** v ponedeljek v celjski bolnici 32letna posestnica in žena banovinskega cestarja Terezija Hauptmanova z Babnega pri Celju in 5letni upokojeni progovni paznik Frant Kolšek iz Lisc pri Celju.

SPORT

— **G. Z. S. P. (službeno).** Redna glavna skupščina GZSP se bo vršila v nedeljo dne 3. V. 1936 ob pol 3. ure popoldne v hotelu »Paar« na Jesenicah s sledečim dnevnim redom: 1.) Čitanje zapisnika zadnje izredne glavne skupščine GZSP; 2.) poročila: predsednika, tajnika 1. in 2. blaginika, teh. referenta in preglednikov; 3.) poročila in sklepanje o neresenih poslih bivše uprave GZSP; 4.) volitve novega odbora; 5.) raznoterosti. Prosimo vse klube GZSP, da na to skupščino pošljejo večje število svojih delegatov.

— **SK Svoboda.** Jutri od 15. do 19. ure strogo obvezen trening za vse juniorje in I. moštvo. Ob 19.30 članski sestanek, važen zaradi nedejskih tekem in dviga opreme. Zemljak in Obradovič se morata v nedeljo sigurno javiti.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para. davek Dir 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din
preklic

za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

TRENCHOATE Izer vsa oblačila v ogromni izbi odlično izdelana si nabavite najugodnejše pri Preskerju Sv. Petra c. 14 Telefon 38—83 G. R.

VISEK PRIJETNOSTI

nudijo naši izleti 26. aprila: Nazarije (Gornji grad) 75 Din; 3. maja: Kartuzija Pleterje (Senti Jernej, Kostanjevica) 95 Din. — Dobrodelna pisarna. Ljubljana, Šentpetrska vojašnica. 1335

CEBULČEK nudi po izredno nizki ceni Sever & Komp., Ljubljana. 26 R.

GALANTERJSKO trgovino na prometni točki Ljubljane oddam takoj z vso zalogo v najem. Dopise na upravo »Slov. Narod« pod 160 tisoč. 1356

SLUŽBE

Beseda 50 par davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

ČEVLJARSKI pomočnik izveždan v šivanem delu dobi mesto. Dermastja, Cankarjevo nabrežje 13. 1362

Makulturni papir

proda

»rava „Slovenskega Naroda“.
Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

Inserirajte v „Slov. Narodu“

f
V globoki žalosti naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena hčerka, sestra, svakinja in teta, gospodična

Ana Može,

hčerka trgovca in posestnika,

danes ponoči, po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v Leonišču v Ljubljani za vedno zatisnila svoje oči.

Pogreb bo iz Leonišča v petek, dne 24. aprila ob 4. popoldne na pokopališče k sv. Križu v Ljubljani.

Sv. maše zadušnice se bodo brale na Dvoru pri Žužemberku in v župni cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dne 2. maja ob pol 7. zjutraj

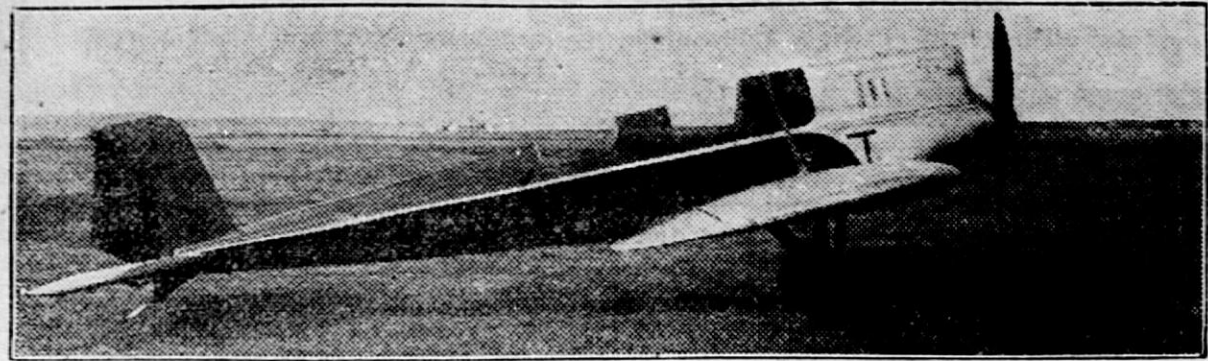
Dvor pri Žužemberku, Krha pri Stični, Ljubljana, 24. aprila 1936.

ŽALUJOČE DRUŽINE:

MOŽE, REBOLJ IN LUKEŽ.

Letala so že pripravljena

1. maja bo na naših letališčih odprt redni zračni promet

Kakor je »Slovenski Narod« poročal že februarja, je v petek 1. maja na vseh jugoslovenskih zračnih progah, izjemno progo Beograd - Sarajevo - Dubrovnik, ki bo odprta mesec dni kasneje, odprt redni zračni promet. Po letošnjem redu letenja bodo Aeroputova letala obratovala na progah Beograd - Borovo - Zagreb - Sušak - Ljubljana, Beograd - Niš - Skoplje, Skoplje - Bitolj - Solun in Beograd - Sarajevo - Dubrovnik. Na progah Sušak - Ljubljana, Beograd - Skoplje in Skoplje - Solun se bo vršil promet od 1. maja do 31. avgusta, na progi Beograd - Zagreb od 1. maja do 7. oktobra, a na progi Beograd - Dubrovnik od 1. junija do 31. avgusta in sicer na vseh progah ob delavskih in prazniških v obeh smereh, na progi Skoplje - Bitolj - Solun pa samo ob nedeljah, ko bo promet na drugih progah počival.

V Ljubljani se bodo letala dvigala že ob 5.30 zjutraj in pristajala ob 6.10 na Sušaku, od koder bodo po petminutnem postanku nadaljevala polet proti Zagrebu (prihod ob 7.10) in Beogradu (prihod ob 9.50). Iz Beograda se bodo vračala ob 14.25 s prihodom v Zagreb ob 16.50, na Sušak ob 18.00 in na ljubljansko letališče ob 18.45. To bo edina dnevna zračna zveza Ljubljane z ostalimi našimi zračnimi centri. Popoldanska zveza Ljubljane s Sušakom, na kateri so se lani v Ljubljani dvigala letala ob 13.10, pristajala na Sušaku ob 13.50, nadaljevala polet proti Zagrebu in se vračala od tam na Sušak ob 17.05 ter v Ljubljano ob 18.45, je letos v smeri Ljubljana - Sušak - Zagreb ukinjena, a prav tako je ukinjena tudi lanska jutranja zveza Zagreb - Ljubljana, na kateri so se letala dvigala v Zagrebu ob 9.20, pristajala na Sušaku ob 10.15 in prihajala v Ljubljano ob 11.00. To izgubo nam bodo šele v času od 1. julija do 30. septembra nadoknadila avstrijska letala, za katera je

predviden odlet iz Ljubljane ob 11.30 in povratek s Sušaka okrog 14.00. S to avstrijsko progo bo Ljubljana po najkrajši poti zvezana z vsemi velikimi evropskimi centri zračnega prometa.

Potniška tarifa za polet od Ljubljane do Sušaka (71.6 km) znaša 200 Din (2.63 Din za 1 km), od Ljubljane do Zagreba preko Sušaka (212 km) 300 Din (1.41 Din za 1 km) in od Ljubljane do Beograda (571.1 km) 600 Din (1.05 Din za 1 km). Polovično vozovino, ako bodo sedeži na razpolago, bodo imeli javni nameščenci, rezervni častniki, rezervno in aktivno letalsko osebje, akademiki in otroci do 10 let. Pri nakupu povratnih listkov bo letos dovoljeno 20% popusta od cene za obe smeri. Povratni listek bo veljaven tri mesece. Letala bodo prevajala tudi pakete, ki jih je treba oddati soferju avtobusa 15 minut pred odhodom na letališče ali pa na letališču samem 15 minut pred odletom aviona. Potniki bodo lahko brezplačno jemali s seboj do 15 kg prtljage, dočim bodo za vsak nadaljnji kilogram morali, za progo Ljubljana - Sušak doplačati 2 Din, za progo Ljubljana - Zagreb 3 Din in za progo Ljubljana - Beograd 6 Din.

V Ljubljani bodo odhajali avtobusi na letališče izpred nebotičnika 35 minut, s Sušaka z Masarykovskega letališča 50 minut, iz Zagreba z Jelačićevega trga 30 minut in iz Beograda iz Kralja Petra ulice 45 minut pred odletom aviona. Prav tako bodo v vseh mestih vozili avtobusi takoj po prihodu avionov potnike v mesto in sicer v obe smeri vedno brezplačno, ker je cena že vključena v potniško tarifo za letala.

Zanimivo je vedeti še cene za polete iz Ljubljane do drugih jugoslovenskih centrov, ki jih še nismo omenili. Polet od Ljubljane do Niša bo veljal 800 Din, do Skoplja 950 Din, do Bitolja 1.050 Din, do Soluna 1.300 Din, do Sarajeva 900 Din in do Dubrovnika 1.100 Din.

Pomen tujskega prometa za Kranj

Kaj je pokazal občni zbor Tujsko prometnega društva

Ob udeležbi 11 članov se je danes leden zvečer vršil v dvorani hotela »Stare postice« redni občni zbor »Tujsko-prometnega društva« v Kranju, ki sta mu prisostvovala tudi sreski načelnik dr. Gregorin in ravnatelj »Zveze za tujski promet« Pintar iz Ljubljane. Zborovanje je otvoril predsednik Peterlin Miro, ki je navzoče toplo pozdravil, podal splošno poročilo, nato pa tudi kritiziral neznanost zanimanja za povzdigo tujskega prometa, ki je mogoče edinole v Kranju. Razložil je tudi pomen tujsko-prometnih organizacij.

Tajniško poročilo g. Kožmana Zmaga ugotavlja, da je tujski promet edina panoga, ki se kljub gospodarski krizi od leta do leta lepše razvija in donosa vedno več dohodkov. Dalje ugotavlja poročilo, da morajo biti za uspešno propagiranje tujskega prometa podani v glavnem trije pogoji: 1.) naravni, to je podnebje, zreljepisna lega, razne naravne lepote in privlačnosti, 2.) ustvarjeni, to je lepe ceste, dobre prometne zveze, udobni hoteli, primerne cene, vodovod, električna razsvetljava, kopalnice in izprehajališča in 3.) 50odstotni popust na železniški tarifi. Specieo glede Kranja ugotavlja poročilo, da prvemu pogoju popolnoma ustreza, pri drugem pogoju pa Kranju v prvi vrsti in predvsem manjka kopalnice — zloženje vodovoda je na vidiku — kar oboje leži na občanah samih, vprašanje železniškega popusta pa se bo dalo urediti po novi uredbi o pospeševanju turizma. Društveni odbor je tudi v preteklem letu mnogo delal na tem, da se v Kranju zgradi javno kopalnico ter odpravijo pomanjkljivosti vodovoda. Čeprav je delo »Tujsko-prometnega društva« nesebično delo za blagor in koristi skupnosti, vendar kranjsko meščanstvo, pa tudi oni kro-

gi, ki so na tujskem prometu neposredno zainteresirani — saj na pri niti vsi hoteli in gostilne niso člani društva — ne kaže prav nikakega zanimanja in razumevanja, ker je v Kranju vsako pozitivno delo nemogoče radi osebnih razprtij in sporov. Kranjski gostilničarji, trgovci in obrtniki, pa še drugi poklici se ne zavedajo, da bodo od povečanja tujskega prometa in oni imeli večje dohodke in razmah podjetij zlasti v sezonskem času. Ne zavedajo se iz enostavnega razloga, ker raje verjamejo domoškimi zaslomi posameznih prerokov, ki jim je tujski promet deveta briga, nego da bi verjeli svoji lastni pameti.

Poročilo dalje naveda razne podrobnosti tujsko-prometne organizacije, ki bo po največji enotni uredbi za pospeševanje turizma dobila napoln uraden značaj. Omenja tudi ogromne vloge, ki jih izdajajo razne države za propagando. Najboljša notranja propaganda je popust na železnični in zalogovost tujcev. Iz prakse vemo, da tuji v Kranju niso bili vedno zadovoljni, to pa iz že omenjenih razlogov. Na propagandnem polju društvo lani ni mnogo storilo, ker stoji na stališču, da je vsaka propaganda odveč, dokler niso prej podani oziroma ustvarjeni vsi drugi pogoji. Veliko povpraševanje se je opazilo po perspektivi, ki se bodo verjetno izdali še letos. Število članstva od leta do leta pada, od 153 v letu 1931, je letos padlo na 81. Ustanovnih članov je 6. Znižanju števila članstva ni kriva kriza, marveč malomarnost. Pisarno je v svrhu informacij poselilo 193 strank. Skupno z občno in podružnico SPD se je marsikaj storilo za olepšavo mesta, iniciativa društva je bila tudi, da je SPD prevzela restavracijo na Smarjni gori, ki pomeni v prenovljenem stanju veliko tujsko-prometno pridobitev. Tujski promet iz-

kazuje v Jugoslaviji l. 1931. 549.000 oseb s 2.993.000 nočninami, l. 1935. pa 1.010.000 oseb s 5.117.000 nočninami. Med tem je bilo l. 1935. 242.000 inozemcev. Statistika tedaj prikazuje velik porast tujkega prometa in zadostno dokazuje njegov velik pomen, ki se doseže le z vztrajnim, sistematičnim delom. Treba pa je upoštevati, da je obisk inozemcev radi deviznih predpisov otežkočen. Dohodki tujkega prometa so znašali l. 1934. 730 milijonov, v l. 1935. pa že 763 milijonov. Samo v dravski banovini izkazuje tujski promet l. 1931. 115.814 oseb s 654.692 nočninami, l. 1934. pa 112.684 oseb s 763.726 nočninami.

Najbolj priljubljena in po naravnih lepota privlačna je za tujski promet naša Gorenjska, ki ima vse pogoje da postane druga Švica. Gorenjsko je poselilo l. 1934. 40.805 oseb s 402.202 nočninami, to je 45 odstotkov vsega tujkega prometa v dravski banovini. Kranj sam kaže končno lele upoštevajmo vredne številke: l. 1931. 1743 oseb s 1756 nočninami in l. 1935. 2503 oseb s 4790 nočninami. Poset tujcev je od l. 1931. pa do l. 1935. porasel v Kranju na gostih za 43 odstotke, na nočninah pa za 172 odst., to je napredek, ki ga beleži le malokateri kraj. Vse to je zgovoren dokaz, da bi se tudi v Kranju dal tujski promet

dvigniti na primerno višino.

Izbrpno tajniško poročilo je vzbudilo splošno odobravanje. Blagajniško poročilo je podal blagajnik Majdič Joško. Blagajna izkazuje Din 6.664.— gotovine. Odbor je ostal stari. Med letom je izstopilo več odbornikov, in se je odbor izpopolnil z novimi. Ravnatelj Pintar je poročila o delu Zveze in o novi tujsko-prometni uredbi, s katero je Kranj že predlagan za 50 odst. popust na železnici, radi česar se bo število tujcev najmanj potrojilo. Po podanih poročilih se je vnela zelo živahna in ostra debata. Govorilo se je o ustanovitvi podružnice »Putnika« v Kranju, v čigar pisarni bi se dobile vse informacije, prodajale avtobusne in železniške ter izletniške karte, regularna oddaja sob in sploh vse, kar spada v njegov delokrog. Zelo ostro se je kritiziralo neprestano nasprotovanje in intrigiranje proti kopalnici. Občni zbor je soglasno sklenil, da bo društvo z vsoto silo forsiralo zgradbo prepotrebne javnega kopalnice in storilo v ta namen tudi potrebne korake. Občni zbor je izbrpno obdelal ves program, pokazal javnosti jasno sliko ter ugotovil, da ima tujski promet tudi v Kranju bodočnost, samo treba ga je prijeti s prave strani.

London se pripravlja na kronanje

Kralj Edvard VIII. bo kronan v maju 1937. — Londončani računajo z ugodno konjunkturo

London se že zdaj pripravlja na kronanje kralja Edvarda VIII. čeprav bo šele v maju prihodnjega leta. Po londonskih ulicah podirajo mnoge hiše in zidajo nove. Fasadne hiše se obnavljajo. V Soho raste londonski Montmartre z lokali ki tekmujejo z znamenitimi pariškimi zabavišči. Tudi dni otvoritve veliko zabavišče v Old Compton Street servira vsak dan nad 2.000 večerj ob pestrem programu. Sedež z večerjo stane najmanj 150 Din. V okolici Londona so

tudi mnoga nova zabavišča s kopalnicami in plesnimi dvoranami. V Ruislinu se odprl nov Lido v najmodernejšem slogu. Če bi hočeno do kraljevega kronanja pripravili London za sprejem ogromnih množic turistov iz angleških kolonij in iz vseh delov sveta. Računajo tudi s posetniki pariške razstave prihodnje leto, ki jih bodo vabili iz Pariza na kraljev izlet v London. Ekskurzije z srednje in južne Evrope bo imel London že v svojem programu.

Angleži računajo, da bo imel London spomladi prihodnjega leta najbližjo konjunkturo v zadnjih 20 letih. Tudi konservativni kraljevski dvor je glede na razvoj trgovske konjunkturo doletel, naj se žalovanje za po konjunkturalnem za široko javnost zdaj konča. Samo dvor in najbližji dvorni krogi bodo še žalovali. Polno žalovanje bo trajalo do 21. julija, polovično pa do 21. oktobra. Ta uprep je sprejel trgovski svet z velikim odobravanjem in hvaležnostjo. Posebno za oblačilno stroko je to važno ker bi promet sicer večinoma počival.

Kralj Edvard VII. je sporočil 20 privilegiranim društvom, univerzam korporacijam in zavodom v Angliji, da hoče obdržati kot vladar svoje geslo »služim«, kakor ga je imel, ko je bil še prestolonaslednik. To geslo podeduje angleški prestolonaslednik po Črnem princu, ki ga je prevzel od češkega kralja Jana Luksemburškega v bitki v Franciji. Jan Luksemburški se je boril v francoski vojski proti poznejšemu kralju Edvardu III. Slepri kralji je v bitki padel, Črni princ, Edvard III. se je pa prilačil njegovo geslo. Sedanji angleški kralj je obdržal to geslo tudi kot vladar. Svojo odločitev je utemeljil z besedami: Kot kralj vidim svojo glavno dolžnost v službi. Z mnogimi izmed vas sem bil priča vojnih grozot in svetovni vojni sledečih zmed mislim, da je božji blagoslov z nami.

Železnice v Turčiji in Egiptu

Proti koncu lanskega leta je bil odprt promet na železnici Irmak-Filvos, dolgi 157 km. Filvos leži ob Črnem morju in je izhodnice za premočeno revir Zonguldagu. Zveza z Zonguldagom bo dograjena letos, potem bo pa proga podaljšana do Ereğli, kjer nameravajo zgraditi moderno pristanišče. Proti koncu lanskega leta je bil odprt promet tudi na novi železniški progi Fevzipasa-Divarbekir. Ta proga je dolga 505 km in važna zlasti zato, ker bodo prevažali po njej medenino iz rudnika v Ergani v pristanišče v Mersini in ker bo prinesla gospodarski napredek okrajem Ergani, Malatya in Divarbekir. Iz Divarbekira bo železnica podaljšana do Vanu, od tod pa do sovjetske meje. Železniško progo Fevzipasa-Divarbekir so začeli graditi pred štiri leti. Gradnja največjega dela v dolžini okrog 160 km je veljala 12.763.800 turških lir, ker je bilo treba zgraditi mnogo predorov in mostov.

Egiptovski državne železnice čutijo zadnja leta vedno hujšo gospodarsko krizo, kakor so jo občutili dolgo železnice vseh evropskih držav. Energična roka železniške uprave je sicer prinesla egiptskim železnicam več tr-

govskega duha in podjetnosti, vendar pa niso mogle kljubovati hitro naraščajočemu avtomobilskemu prometu. Zadnje mesece izkazujejo egiptske železnice silno nazadovanje. Dohodki so padli zlasti v osetnem prometu. Uprava je bila prisiljena znižati tarife na stranskih progah, vendar pa ni mogla premagati konkurence avtomobilskega prometa.

Prvi Slovan z Noblovo nagrado

V Petrogradu je umrl v februarju slavn fiziolog I. P. Pavlov, star 87 let. To je bil edini med slovenskimi Rusiji, ki je smel svobodno izraziti svoje mnenje o če. murkol, kakor ga sme Bernard Shaw v Angliji. Ko so mu med revolucijo namignili, da mora spoštovati boljševizem, je to odločno odklonil in formalno odločil svoje mesto. Pozneje se je pa z novim režimom sprizajnil. Njegovo delo je bilo delno velikega priznanja in sovjetska vlada je žrtvovala težke milijone za zgraditev njegovih zavodov. Pokojni Pavlov je

dobil leta 1904. Noblovo nagrado za medicino in je bil s tem visokim odlikovanjem počaščen Slovan.

V čem je bila genialnost Pavlova? Slavni ruski učenjak je odkril način, kako spoznati višje delovanje živčevja pri živilih in najti njegov sedež v možganski skorji. To je tako zvana metoda pogojnih refleksov. Tako je dajal poskusnemu psu hrano vedno v zvezi z zvonjenjem, prižiganjem luči itd. Posledica je bila, da so se začele psu po opetovanih poskusih cediti sline, nabirati sok v želodcu itd. že, ko je zaslišal zvonec ali zagledal prižgano luč, ne da bi bil dobil jesti. Pes je torej združil pogojno pobudo z naravno pobudo v svoji možganski skorji. S svojimi poskusi je odkril Pavlov splošno metodo, po kateri se da proučevati višje delovanje živčevja pri živalih. Metoda pogojnih refleksov še danes ni izčrpana, temveč bo vodila še do novih odkritij. Ruska fiziološka šola, ki jo je ustanovil Pavlov, je najboljša v Evropi. Zadnja leta je proučeval Pavlov duševne bolezni in sicer zopet eksperimentalno na živalih. S tem je pokazal novo pot praktični medicini.

Iz Maribora

— Vojnim invalidom. Ker se pri voj. odd. mestnega poglavarstva prijavljajo tudi oni vojni invalidi, ki ne bivajo na teritoriji mestne občine mariborske, se interesi opozarjajo, da mestni vojaški urad daje pojasnila samo onim, ki bivajo v mestu Mariboru.

— Cenj. naročnike »Slovenskega Narod« obveščamo, da ni vzrok zakasnitve lista pri mariborski podružnici ali pri naših raznašalcih, marveč je dospel list v torek šele ob 23. uri v Maribor zaradi nenadnih tehničnih zaprek v tiskarni v Ljubljani.

— 100 let star novec so našli delavci pri kopanju temelja na Gornji Radvanjski cesti. Novec datira iz leta 1812. Pri tej priliki so odkrili tudi ostanke neke zgradbe iz pohorskega granita.

— Otroka je povozil. V Bajkovi ulici je 19letni čevljarški vajenec Ivan Lešnik tako nepravilno kolesaril, da je povozil 4letnega delavčevega sina Jožeta Kmetiča. Otroka je pri padcu zadobil po vsem telesu zelo nevarne poškodbe in ga je mati morala nemudoma odnesti v tukajšnjo bolnišnico.

— Nezvestnega so vrgli v potok. Trije mladeniči so napadli posestnika Nikolaja Stiplovskega, ko se je po samotni poti vračal domov v Studenice pri Poljčanah. Pobili so ga na tla ter ga nezvestnega vrgli v bližnji potok. Ko se je posestnik zopet zavedel, je hotel napadalcem pohabiti. Toda mladeniči, ki so hoteli bogatega posestnika izprosti, so ga zasledovali. Ni mu preostajalo drugo, nego da je planil v Dravinjo, je preplaval in se tako rešil pred zasledovalci. Orožniki so napadce že prišli.

— K meddržavni nogometni tekmi Anglija - Avstrija, ki bo na Dunaju 6. maja in ki vzbuja sporno zanimanje vse Evrope, namerava prirediti Tujskoprometna zveza Putnik v Mariboru izlet z avtomobrom na Dunaj, če se javi dovolj interesov. Odhod v sredo 6. maja ob 5 zjutraj izpred hotela »Orel«, odhod z Dunaja v četrtek 7. maja ob približno 19. uri. Vozna cena Din 250. Obvezne prijave do 25. aprila pri Putniku.

— Tujskoprometna zveza v Mariboru na letošnjem zagrebškem vselejmu. Zagrebškega vselejma ki bo v času 2.—11. maja, se bo udeležila tudi Tujskoprometna zveza (Putnik) v Mariboru z lepo tujskoprometno razstavo za vse mariborsko območje. V ta namen je Zveza že zbrala prvovrsten material Maribora, Mariborskega otoka, Pohorja in Slovenskih gor. Za to razstavo vlada že danes v Zagrebu veliko zanimanje, ker so znane tujskoprometne razstave mariborske zveze kot najboljšie v državi in so dosedanje razstave vsakoletnega »Mariborskega tedna« zadivile tudi obiskovalce iz inozemstva.

— Z nožem nad žensko. Državnemu tožilstvu so orožniki ovdeli 17letnega krojaškega vajenca Ivana V. iz Zg. Jakobskega doma, ker je ponoči napadel 19letno posestnikovo hčer Ano Kranerjevo in ji z nožem zadel več ran na prsih in hrbtu. Fant se je, tako zatrjuje, s tem maščeval za klobuto, ki jo je dobil od Anice.

— Človeški plod v greznici. V ponedeljek zjutraj so v Kettejevi ulici 28 našli pri izpraznjenju greznice 4 mesece stari človeški plod. O nenavadni najdbi so takoj obvestili policijo, ki je ugotovila, da je embrio odvrgla 21letna M. C. Zaslišana je izpovedala, da je splavila 27. t.m. Nadaljnja preiskava bo ugotovila, ali gre za naraven ali umeten abortus.

Kupuj domače blago!

noči se pamet umakne ljubezni. Moje pogoste zmage, izvojevane med štirimi očmi s kraljem, so ovirale vso politiko in zato je bilo mnogo pritožb, pa tudi zabavljanja.

Parlament je opetovano nastopil z zelo učinkovitim sredstvom. Ni namreč hotel odobriti kreditov razen v najmanjših primerih.

Ta moč parlamenta je držala kralja na uzdi v njegovih vrtoglavih načrtih in zabavah. Treba je bilo odstraniti to oviro, toda to je bilo nevarno in uspeh dvomljiv. Kraljev oče je bil končal med krvavo revolucijo na morišču. Ti dogodki so bili še vedno v živem spominu angleškega naroda in Karla II. so strašili na vsakem koraku.

Samo jaz sem se mogla odločiti za odstranitev tako težkih ovir. Toda v uspeh sem mogla upati samo tedaj, če bi se mogla nasloniti na železno in nemajno kraljevo voljo. To pa ni šlo tako lahko.

Razuzdanega vladarja je vlekla v nasladi njegova burna fantazija, ki se je pa hitro ohlajala in treba jo je bilo znova podžgati. Da bi dosegla svoj cilj, sem morala prirediti eno tistih nočnih svečanosti, pri katerih se razbrzdajo strasti, ki jih potem ni mogoče nasiti.

Louise Renée de Keroual: 16

Kraljeva ljubica

Roman

— Norčujete se iz zveze, ki naj postane temelj Vaše in moje sreče sice. Če pa čutiva enako, Vas rotim, dajte mi jamstvo in posvetite najina čustva s pravo-močnim aktom.

— O, zelo rad — je odgovoril vladar saj hočem, da se bo najina zveza proslavila v vsem sijaju in da bodo povabljeni vsi naši prijatelji. Vaše srce in zveza s Francijo, to je vaša neprecenljiva dota. Za nagrado vam poklanjam častni naslov vojvodinje de Portsmouth, ki ga lahko odsej rabite. Dam vam opremiti razkošno palačo, primerno vašemu dostojanstvu in poskrbim, da boste imeli dovolj sredstev za njeno vzdrževanje. Ali ste zdaj zadovoljni, lepa vojvodinja de Portsmouth?

— Da, moj ljubček, moj kralj, moj mož.

In zahvalila sem se mu z najtoplejšimi, ljubezni in sladkih obljub polnimi besedami.

Francoska vlada je bila dala že prej zgraditi in opremiti zame lepo palačo v Londonu, ki mi jo je poklonila v znak priznanja za moje usluge. Tam so tekale priprave za svečanost, ki sem jo hotela prirediti kralju v proslavo najine sreče.

Na večer poročnega dne so bile prirejene bogate pojedine, plesi in zabave vseh vrst. Najslavnejše lepoticke prestolice in najodličnejša mladina je bila povabljena. Prirejeni so bili razkošni plesi, ki so jih plesali bogovi in boginje v krasnih oblačilih. S kraljem sva nastopila v vsem sijaju kot Jupiter in Juno in tako sva sedla na prestol, okrašen z girlandami blestečih kamnov.

Kralj je bil ves srečen. Čarobna svečanost, prirejena tako hitro in s tolikim sijajem, mu je ugajala tem bolj, ker jo je mogel primerjati s slovitimi svečanostmi, ki so jih takrat prirejali v Franciji za ljubice Ludvika XIV., a baš njega je skušal Karel II. na vse načine posnemati.

Ta sijajna in čarobna noč je minila v samih zabavah in nasladah. Z jutranjo zarjo sta prišla bož zakon in ljubezni, držča se za roke. Pred njima so stopale gracije, za njima je na noskakovala ob zvokih flavt pisana družba, preoblečena v bogove smeha in veselosti.

Naju s kraljem so odvedli v palačo Spanja, kjer sta na pragu božanstvi Molk in Skrivnosti razpustili pisano družbo in tako je bila čarobna svečanost zaključena.

Hitro se je razširila ne samo po vsej Angliji, temveč tudi po vsaj Evropi vest o mojem povisjanju v pravo ljubico Karla II.

Časti, bogastvo in častna straža so po povečali sijaj krone, ki jo je bil vladar posadil na mojo glavo. Razkošje in čarobnost sta me spremljala povsod, podpora Francije, sijaj časti in slava, to je bila apanaža moje nove moči. Moj naslov je oznanjal mojo vladno nad duhom in srcem velikega vladarja. Priznava kraljeva ljubica je mogla skoraj vedno storiti več, nego prvi minister. Vlade raznih držav so se že bale izprememb in prevratov. Na videz sem mogla biti neznamenit in slab vzrok teh izprememb, v resnici pa močan in pomemben. Vse to je izviralo iz visokega položaja, ki sem ga bila dosegla in ki so mi ga mnogi zavidali.

Angleška kraljica je bila prva, ki se je ustrašila, ko je morala priznati ljubico svojega moža. Ta krepostna vladarica še ni bila tako srečna, da bi mu bila rodila prestolonaslednika. Bala se je,

da bi jaz ne rodila sina in da bi se potem navidezna zakonska zveza ne izpremenila v resnično, kakor se je v zgodovini že večkrat zgodilo.

Na kraljičinem dvoru so me gledali postrani in zato sem ga morala povsem zapustiti. Uredila sem si svoj dvor, tem razkošnejši, ker je bil vladar moj stalni gost in ker je bil poln tistih, ki so se pohvaljivali za časti, kraljevo naklonjenost in nagrade.

Državni svet je zasedal v moji palači. Tam so se tudi posvetovali angleški in tuji ministri. Z markizom de Belfons sem se udeleževala teh posvetovanj, na katerih se je skoraj vedno govorilo proti Franciji. Zelo previdno sem sprožila tu na tam svoj predlog, ki ga je potem markiz sprejel in oprežno zagovarjal. Toda orožnica je bila čisto tako močna in njeni ugovori tako tehtni, da se kralji ni mogel ubraniti, da bi tudi on ne nastopil proti našim zahtevam.

Če je pri tem Francija utrpela škodo ali če je bilo ležanje na tem, da bi se ji žela izpolnila, sem morala seči po zadnjem sredstvu in pri kralju med štirimi očmi zagovarjati francoske interese in doseči kraljev pristaneč. Ni mi treba omenjati, da se mi je zdelo noč najprikladnejša za take posle, kajti po-